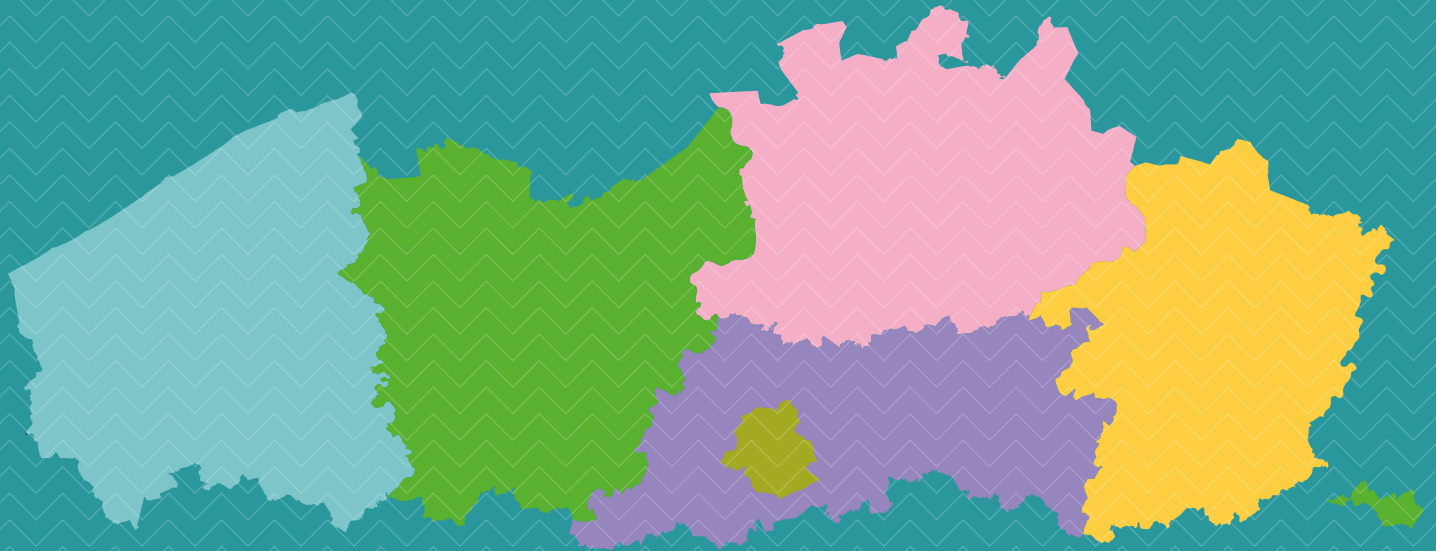

update: 06/12/2022

Vlaanderen
is divers

Welkom in Vlaanderen

EN Welcome to Flanders

AGENTSCHAP
INTEGRATIE &
INBURGERING

integratie-inburgering.be

Inhoud

Verblijf en rechten	3
Onderwijs	4
Werk	6
Welzijn en zorg	8
Inburgering en Nederlands leren	12
Wonen	13

Table

Residence and rights.	15
Education	16
Employment	18
Wellbeing and care	20
Civic integration and learning Dutch.	24
Housing	25

- Infolijn voor burgers die Oekraïners opvangen: 02 225 44 11
- Infolijn voor mensen op de vlucht uit Oekraïne: 02 225 44 21

www.vluchtelingenwerk.be/infolijn

- Helpline for citizens providing accommodation to Ukrainians: 02 225 44 11
- Helpline for refugees from Ukraine: 02 225 44 21

www.vluchtelingenwerk.be/infolijn

Als je gevlucht bent uit Oekraïne, kan je wettig in België verblijven als je:

- Oekraïner bent, internationale bescherming hebt in Oekraïne of daar erkend bent als staatloze.
- familie bent van zo'n persoon: echtgenoot of gelijkgestelde partner, ongehuwd minderjarig kind of ander naast familielid dat bij deze persoon woonde en ervan afhankelijk is.
- derdelander met onbeperkt verblijfsrecht in Oekraïne bent en niet op veilige en duurzame wijze kan terugkeren naar (je regio binnen) je land van herkomst.

KORT VERBLIJF

Met een biometrisch paspoort mag je 90 dagen in de Schengenzone verblijven. Je gaat naar het gemeentehuis om je aanwezigheid in België te melden. Je krijgt een **aankomstverklaring**.

⚠ Familieleden die niet de nationaliteit van Oekraïne of een EU-land hebben, hebben geen automatisch recht op kort verblijf. Zij kunnen wel tijdelijke bescherming aanvragen.

Met een kort verblijf:

- ✗ mag je niet werken in België.
- ✗ heb je geen recht op OCMW-steun, gezinsbijslag en Belgische publieke ziekteverzekering.
- ✓ heb je een wettig verblijf voor 90 dagen. Je kan binnen deze periode ook nog tijdelijke bescherming aanvragen.
- ✓ kan jij/kunnen jouw kinderen naar school.

KORTE TERMIJN

TIJDELIJKE BESCHERMING

Je moet je registreren in het Registratiecentrum: Victor Hortaplein 40, 1060 Brussel. Wat moet je meenemen?

- een bewijs van identiteit met foto,
- bewijzen van je statuut in Oekraïne en/of familieband (indien van toepassing).

Je krijgt een **attest van tijdelijke bescherming**. Hiermee ga je naar het gemeentehuis van de gemeente waar je verblijft of waar je tijdelijke noodopvang krijgt. Daar krijg je een **bijlage 15**. Na een controle van je woonst, krijg je een **verblijfskaart A** die geldig is tot 4 maart 2024. Indien het conflict aansleept, zal de gemeente de verblijfskaart A verlengen.

Met een tijdelijke bescherming:

- ✓ heb je een wettig verblijf tot en met 4 maart 2024.
- ✓ mag je in België werken.
- ✓ moet je je aansluiten bij de ziekteverzekering en kan je (financiële) steun krijgen van het OCMW (als je behoeftig bent) en gezinsbijslagen.
- ✓ kan jij/kunnen jouw kinderen naar school.
- ✓ kan je inburgering volgen.

VERBLIJF OP LANGE TERMIJN

Wil je langer in België verblijven? Je kan later nog altijd een andere verblijfsprocedure opstarten:

- internationale bescherming
- gezinshereniging
- arbeidsmigratie
- ...

LANGE TERMIJN

INFORMATIE VAN DE GEMEENTE

Onderwijs voor kinderen tussen 5 en 18 jaar

Ieder kind heeft **recht op onderwijs**. Voor kinderen tussen 2,5 en 5 jaar is dat onderwijs niet verplicht, wel sterk aanbevolen. Van 5 tot 18 jaar is je kind wél leerplichtig: vanaf de 60ste dag na inschrijving als inwoner van een Belgische gemeente. Meer info vind je op onderwijs.vlaanderen.be/oekrainecrisis.

Je kind inschrijven in een school

Je mag **vrij een school kiezen** voor je kind. Je kunt daarvoor rechtstreeks bij de school terecht: als er nog beschikbare plaatsen zijn, moet die school je kind inschrijven als dat aan de toelatingsvoorwaarden voldoet. Je kunt ook terecht bij het lokale bestuur van je woonplaats. Je krijgt dan hulp bij je zoektocht naar een school. Die lokale aanpak verschilt van gemeente tot gemeente.

Lager onderwijs voor kinderen van 5 tot 12 jaar

Je kind heeft **recht op ondersteuning** om Nederlands te leren en zich te integreren in de klas. De school kiest zelf hoe die dat organiseert: je kind komt terecht in een bestaande klasgroep of in een aparte groep met anderstalige nieuwkomers. Ook een combinatie van die 2 mogelijkheden is een optie.

Alles wat je kind nodig heeft om de lessen te volgen is **gratis**. De school kan wel een bijdrage vragen voor extra materialen en activiteiten.

Secundair onderwijs voor kinderen van 12 tot 18 jaar

In het **voltijds secundair onderwijs** kan je kind terecht in het onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers (OKAN): voor taalvaardigheid Nederlands, inburgering en integratie. Na dat onthaaljaar kan je kind starten in de studierichting en onderwijsvorm die het best aansluit bij zijn interesses en capaciteiten. Een vervolgschoolcoach begeleidt en ondersteunt je kind daarbij.

Vanaf 16 jaar kun je kiezen voor **deeltijds secundair onderwijs**: dat is een combinatie van leren en werken. Ook dan krijg je eerst onthaalonderwijs voor je Nederlands, inburgering en zelfredzaamheid.

Inschrijven in het secundair onderwijs is **gratis**. De school kan wel een bijdrage vragen voor extra materialen en activiteiten.

Leerlingenbegeleiding

Elke school werkt samen met een CLB (centrum voor leerlingenbegeleiding). Het CLB biedt begeleiding en ondersteuning aan leerlingen tijdens hun schoolloopbaan.

Huisonderwijs

Kinderen en jongeren op de vlucht uit Oekraïne kunnen ook voldoen aan de leerplicht via huisonderwijs, ofwel individueel, of collectief al dan niet in de nooddorpen. Het online les volgen via het digitaal leerplatform is een vorm van huisonderwijs. Huisonderwijs moet je melden via het [loket huisonderwijs](#), of via het formulier 'Verklaring van huisonderwijs' op de [website van Onderwijs Vlaanderen](#). Je kan op elk moment een verklaring van huisonderwijs indienen. Je bent niet gebonden door termijnen om in te stappen in huisonderwijs.

Het Oekraïense ministerie heeft een digitaal leerplatform opgezet om wereldwijd te zorgen voor gedeeltelijk online onderwijs voor Oekraïense kinderen: lms.e-school.net.ua & mon.gov.ua/ua/vseukrayinskij-rozklad.

Hoger onderwijs

Je kunt je inschrijven aan een hogeschool of universiteit als je **buitenlandse diploma gelijkwaardig** is aan de vereiste Vlaamse diploma's. De hogescholen en universiteiten gaan zelf die gelijkwaardigheid na. Alle opleidingen in het hoger onderwijs vind je via www.hogeronderwijsregister.be.

Het inschrijvingsgeld hangt af van het aantal studiepunten waarvoor je je inschrijft.

Volwassenenonderwijs

Je kunt **Nederlands Tweede Taal (NT2)** en andere opleidingen volgen van de centra voor volwassenenonderwijs (CVO's) en de centra voor basiseducatie (CBE's). Om te kunnen inschrijven, moet je aantonen dat je wettig verblijft in België. Dat kan al met je paspoort of aankomstverklaring, met je attest tijdelijke bescherming, bijlage 15 of verblijfskaart A, of met elk ander verblijfsdocument.

Voor lessen NT2 ga je eerst langs bij het Agentschap Integratie en Inburgering. Maak een afspraak via www.integratie-inburgering.be/nederlands-leren.

Erkenning van je buitenlandse diploma's

Heb je een Oekraïens diploma? Dan kun je een **erkenningaanvraag indienen** bij NARIC-Vlaanderen. Dat is nodig voor een job bij de overheid en voor gereguleerde beroepen, zoals arts of verpleegkundige. Ook als je werkgever dat vraagt, is zo'n erkenning nodig. Meer info vind je op www.naricvlaanderen.be.

Als je in België verblijft met tijdelijke bescherming en al een verblijfsdocument hebt ontvangen (bijlage 15 of verblijfskaart A), mag je werken. Op je bijlage 15 of op je verblijfskaart A staat een vermelding 'arbeidsmarkt onbeperkt'.

Wil je werken als zelfstandige? Dan heb je sinds 20 augustus 2022 geen beroepskaart nodig als je het statuut van tijdelijke bescherming hebt. Zoals iedereen die als zelfstandige wil werken in België, moet je je wel registreren bij één van de erkende ondernemingsloketten.

Inschrijven bij VDAB

Vraag je een leefloon aan? Dan zal het OCMW van jouw gemeente je begeleiden bij de eerste stappen naar werk.

Wil je op korte termijn al een job in Vlaanderen? VDAB is er om je te helpen! VDAB is de tewerkstellingsdienst van Vlaanderen: www.vdab.be/werken-als-nieuwkomer.

Ga naar één van de VDAB-kantoren en schrijf je in als werkzoekende. Breng je verblijfsdocumenten mee, die je bij je aankomst in België kreeg. Je hebt ze nodig om toegang te krijgen tot de Belgische arbeidsmarkt.

Je vindt de VDAB-kantoren op de VDAB-website: vdab.be/contact.
Een bemiddelaar zal je helpen bij je zoektocht naar werk.

Een job vinden

Zoek je vacatures? Ga naar vdab.be/jobs en gebruik "#werkplekvrij" als trefwoord. Je vindt dan jobs waarbij werkgevers zich extra openstellen voor nieuwkomers.

Jouw rechten

Ben je aan het werk en heb je het gevoel dat je niet eerlijk behandeld, of zelfs misbruikt wordt? Lees wat je kan doen op www.info-ukraine.be/uk/assistance-belgium.

Elke werknemer in België heeft dezelfde arbeidsrechten. Iedere sector heeft een minimumloon en elk werk wordt vergoed, met loon op een bankrekening (geen cash). Je arbeidscontract moet ondertekend zijn voor je begint te werken. Voor vragen, twijfels en klachten kan je contact opnemen met deze inspectiedienst of COMPLAINTS.LabourInspection@employment.belgium.be

Algemene info over je arbeidsrechten

- In België is een werknemer een werknemer. Alle werknemers (met en zonder verblijfsrecht) hebben dezelfde arbeidsrechten.
- Er is een minimumloon voor elke sector waar je werkt. Dat is de norm waar een werkgever niet onder kan voor de bepaling van je loon.
- Een 'niet betaalde proefperiode' bestaat niet. Wie werkt, moet daarvoor een loon krijgen.
- Een 'onbetaalde stage' bestaat niet. Wie werkt, moet daarvoor een loon krijgen.
- Zorg dat je een ondertekend arbeidscontract hebt, vooraleer je begint te werken. Nooit nadien.
- Je kan nooit cash betaald worden. Je moet je loon altijd krijgen op een bankrekening.
- Als je overuren doet, dan moeten ook die op je loonfiche staan. Overuren mogen niet cash of uit de hand betaald worden. Ze moeten ook gestort worden op een bankrekening.
- Twijfel je of alles wel klopt? Contacteer dan:
 - de arbeidsinspectie of
 - COMPLAINTS.LabourInspection@employment.belgium.be of
 - de vakbonden.
- Werk je al en loopt er iets fout? Je kan terecht bij:
 - de arbeidsinspectie of
 - COMPLAINTS.LabourInspection@employment.belgium.be of
 - de vakbonden.

Werk je voor een dienstenchequebedrijf?

- Je mag maar bepaalde taken doen binnen het systeem van de dienstenchequebedrijven.
- Als de werkgever plots geen werk geeft omdat er geen klanten zijn, dan moet je geen onbetaald verlof nemen. De werkgever moet je 'technisch werkloos' maken.
- Je werkgever is niet het gezin/de persoon waarbij je werkt, maar het bedrijf waaraan je verbonden bent. Het gezin/de persoon waarbij je gaat werken mag je geen bijkomende taken geven die niet afgesproken zijn met je werkgever.
- De 'dienstencheques' die je in handen krijgt, zijn niet je loon. Je loon moet betaald worden op je bankrekening door de werkgever.
- Als de klant je geen dienstencheques geeft als je werk klaar is, dat is dat een probleem voor je bedrijf en niet voor jou.

Sluit je aan bij een ziekenfonds

Sluit je zo snel mogelijk aan bij een **ziekenfonds**: dan kun je een beroep doen op de verplichte Belgische ziekteverzekering en heb je toegang tot betaalbare gezondheidszorg.

Je hebt de volgende documenten nodig om je gratis aan te sluiten:

- **attest tijdelijke bescherming van de Dienst Vreemdelingenzaken** (of een bewijs van registratie bij die dienst in afwachting van het attest tijdelijke bescherming)
- **Verblijfskaart A voor beperkt verblijf in België** (of een tijdelijk document in afwachting van die kaart).

Als je deze verblijfsdocumenten nog niet hebt, dan sluit het ziekenfonds je ook al aan. Ze controleren later zelf of je ingeschreven bent in het rijksregister. De aansluiting bij de Belgische ziekteverzekering via een ziekenfonds geldt met terugwerkende kracht vanaf de eerste dag van het kwartaal waarin het attest van tijdelijke bescherming (of bewijs van registratie) werd afgegeven.

Belangrijk: meld je zo snel mogelijk aan bij het centrale registratiecentrum in Brussel als je die documenten nog niet hebt.

Je kiest zelf het ziekenfonds waarbij je je aansluit:

Christelijke Mutualiteiten (CM): www.cm.be

Liberale Mutualiteiten: www.lm-ml.be

Neutrale Ziekenfondsen: www.neutrale-ziekenfondsen.be

Onafhankelijke Ziekenfondsen: www.mloz.be

Solidaris: www.solidaris-vlaanderen.be

Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering: www.caami-hziv.fgov.be.

Na je aansluiting bij een ziekenfonds hoef je maar een klein deel van je medische kosten zelf te betalen. Het bedrag dat je zelf betaalt, wordt het **remgeld** genoemd.

Hoeveel remgeld je betaalt, hangt af van de medische zorg die je krijgt en de mate waarin die noodzakelijk is. Diabetespatiënten bijvoorbeeld krijgen hun insuline volledig terugbetaald. Vitaminen betaal je grotendeels zelf.

Met je attest tijdelijke bescherming heb je recht op een **verhoogde tegemoetkoming**: je krijgt een hogere terugbetaling van je medische kosten en betaalt dus minder remgeld.

Belangrijk: ondanks je aansluiting bij een ziekenfonds worden niet alle medische kosten terugbetaald. Ook als je bij een eventuele hospitalisatie kiest voor een eenpersoonskamer kunnen er extra kosten worden aangerekend. Contacteer je ziekenfonds voor meer info.

Bij de dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds kun je ook gratis terecht als je extra hulp of zorg nodig hebt. Je kunt er onder andere informatie verkrijgen over sociale regelgeving en tegemoetkomingen, organisatie van thuiszorg en begeleiding bij specifieke zorgsituaties.

Meer info op de website van RIZIV

Hoe krijg je medische zorg?

Je **huisarts** is je eerste aanspreekpunt voor medische zorg.

Je huisarts onderzoekt je en start een gepaste behandeling. Als dat nodig is, verwijst die je door naar een **gespecialiseerde arts** voor extra onderzoeken en/of een behandeling.

Belangrijk:

- Heb je dringende medische zorg nodig in een acute noodsituatie? **Bel het nummer 112.**
- Consulteer eerst een huisarts voor je naar een gespecialiseerde arts of de dienst spoedgevallen van een ziekenhuis gaat. Anders worden je medische kosten misschien niet terugbetaald. Een tandarts kun je wél rechtstreeks contacteren.
- Je betaalt maar een klein bedrag voor een consultatie bij een huisarts. Je ziekenfonds betaalt de rest.

Huisartsen en apotheken zijn doorgaans op werkdagen bereikbaar tussen 8 en 19 uur.

's Nachts en in het weekend kun je een beroep doen op de **wachtdiensten**:

- Bel 1733 voor een huisarts met wachtdienst.
- Bel 0900 99 000 voor een apotheek met wachtdienst.

Vaccinaties

We raden je aan om je zo snel mogelijk te laten vaccineren tegen volgende infectieziekten:

- mazelen, bof en rubella
- difterie, tetanus en kinkhoest
- polio.

Deze vaccinaties zijn volledig **gratis** en kun je krijgen via je huisarts. Als je een geldig vaccinatiebewijs hebt, hoef je niet opnieuw te worden gevaccineerd.

Na deze eerste vaccinaties, verlopen de volgende vaccinaties van je kinderen via Kind en Gezin voor kinderen tot 3 jaar. En via de Centra voor Leerlingenbegeleiding voor kinderen tot 18 jaar.

COVID-19: iedereen vanaf 5 jaar krijgt een uitnodiging voor een gratis vaccinatie in een vaccinatiecentrum in de buurt van zijn of haar woonplaats.

Geestelijke gezondheidszorg

Heb je nood aan psychosociale hulp? Onderstaande hulpverleners bieden een luisterend oor en verwijzen door naar gespecialiseerde hulpverleners indien nodig:

- **je huisarts:** die verwijst je door naar gespecialiseerde hulpverleners als dat nodig is.
- **Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW):** bel het gratis nummer 0800 13 500, elke werkdag tussen 9 en 17 uur.

Screening tuberculose

Tuberculose is een besmettelijke ziekte die vooral de longen aantast.

Dit onderzoek is gratis. Dat gebeurt met een röntgenfoto van de longen, behalve bij kinderen jonger dan 5 jaar. Ook bij zwangere vrouwen wordt geen röntgenfoto gemaakt van de longen, maar gebeurt de screening met een tuberculinehuidtest.

Je informeert best bij je huisarts die je dan zal doorverwijzen naar het ziekenhuis. Meer informatie over tuberculose vind je op www.zorg-en-gezondheid.be. Als blijkt dat je tuberculose hebt, is ook de verdere behandeling volledig gratis.

Groeipakket

Ieder kind dat in Vlaanderen woont en de Belgische nationaliteit heeft of over een verblijfsrecht beschikt, heeft recht op het Groeipakket. Als ouder ontvang je maandelijks een bedrag voor de opvoeding van je kind(eren). Vanaf de leeftijd van 18 jaar zijn er wel bijkomende voorwaarden.

Als je kind een attest tijdelijke bescherming heeft, dan heeft je kind een verblijfsrecht. Met dat attest moet je je inschrijven in de gemeente waar je verblijft. Je inschrijving geldt als bewijs dat je in Vlaanderen woont. Vanaf je inschrijving in een Vlaamse gemeente als tijdelijk beschermde heb je recht op het Groeipakket. Het Groeipakket wordt met terugwerkende kracht betaald vanaf de datum van het attest tijdelijke bescherming. Als je bij een gastgezin verblijft, word je voor het groeipakket als apart gezin beschouwd. Je moet je Groeipakket aanvragen bij 1 van de 5 uitbetalers van het Groeipakket: www.groeipakket.be/Oekraïne.

Vlaamse sociale bescherming

Voor bepaalde zorg heb je een aansluiting nodig bij een zorgkas van de Vlaamse sociale bescherming. Die aansluiting staat dus los van je aansluiting bij een ziekenfonds. Het gaat om volgende zorg:

- mobiliteitshulpmiddelen (rolstoel, rollator, scooter, ...)
- de opname in een woonzorgcentrum, dagverzorgingscentrum of centrum voor kortverblijf
- de opname in een revalidatieziekenhuis.

Heb je een rolstoel nodig, of moet je opgenomen worden in een revalidatieziekenhuis, een woonzorgcentrum, dagverzorgingscentrum of centrum voor kortverblijf, dan sluit je je aan bij een zorgkas.

Kinderen (jonger dan 18 jaar) die zwaar zorgbehoevend zijn, hebben onder bepaalde voorwaarden recht op een maandelijks zorgbudget van 130 euro.

Je kiest zelf de zorgkas waarbij je je aansluit:

Christelijke Mutualiteiten-Zorgkas Vlaanderen: www.cm.be/cm-zorgkas/contactformulier

Zorgkas van de Liberale Ziekenfondsen: www.lm.be

Neutrale Zorgkas Vlaanderen: www.neutrale-ziekenfondsen.be

Zorgkas van de Onafhankelijke Ziekenfondsen: www.mloz.be/nl/zorgkas

Zorgkas van Solidaris: www.solidaris-vlaanderen.be/zorgkas

Vlaamse Zorgkas: www.vlaamsezorgkas.be

Je betaalt daarvoor jaarlijks een zorgpremie van 54 euro.

In Vlaanderen is de aansluiting bij de zorgkas in principe verplicht. In Brussel is ze vrijwillig. De zorgkas vraagt voorlopig de premie niet bij je op, tenzij je een beroep doet op zorg van de Vlaamse sociale bescherming.

In Vlaanderen en Brussel kan je een inburgeringstraject volgen en begeleiding krijgen, zodat je snel je weg vindt hier. Je krijgt er antwoorden op vragen zoals: wat moet je doen om wettig in België te verblijven? Waar kan je wonen? Kunnen jouw kinderen hier naar school? Hoe kan je werk vinden? Waar kan je terecht voor medische hulp?

Afhankelijk van waar je verblijft, kan je terecht bij de volgende organisaties:

Woon je in de **stad Antwerpen**? Dan kan je terecht bij Atlas.

- Volg de infosessies 'Welkom in Antwerpen' waar je alles hoort over verblijfsrecht, wonen, werken, gezondheid, onderwijs ...
Schrijf je in via www.atlas-ukraine.be/infosessies.
- Alle hulp voor individuele situaties, vragen en Nederlands leren, vind je via www.atlas-ukraine.be.

Woon je in het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest**? Dan kan je terecht bij bon en Huis van het Nederlands Brussel.

- Volg de infosessies 'Welkom in Brussel' bij bon waar je alles hoort over verblijfsrecht, wonen, werken, gezondheid, onderwijs ...
Schrijf je in via www.bon.be/oekraine.
- Voor hulp bij individuele situaties en vragen kan je een afspraak maken in een contactpunt: www.bon.be/contact.
- Voor hulp bij Nederlands leren kan je een afspraken maken bij het Huis van het Nederlands Brussel: www.huisnederlandsbrussel.be/leren-oefenen.

Woon je in de **stad Gent**? Dan kan je terecht bij IN-Gent.

- Volg de infosessies 'Welkom in Gent' waar je alles hoort over verblijfsrecht, wonen, werken, gezondheid, onderwijs ...
Schrijf je in via www.in-gent.be/oekraine.
- Alle hulp voor individuele situaties, vragen en Nederlands leren, vind je via stad.gent/nl/openingsuren-adressen/cel-oekraine.

Woon je in een andere stad of gemeente in **Vlaanderen**? Dan kan je terecht bij het Agentschap Integratie en Inburgering.

- Volg de infosessies 'Welkom in Vlaanderen' waar je alles hoort over verblijfsrecht, wonen, werken, gezondheid, onderwijs ...
Schrijf je in via www.integratie-inburgering.be/infosessies-oekraiens.
- Voor hulp bij individuele situaties, vragen en Nederlands leren, kan je een afspraak maken in een contactpunt: www.integratie-inburgering.be/contactpunten.

De infosessies zijn in het Oekraïens en/of Russisch.

Heb je al een verblijfplaats?

Als je al een verblijfplaats in België hebt, bijvoorbeeld bij vrienden, familie of kennissen, raden we je aan om daar voorlopig te blijven. Kan dat niet langer? Neem contact op met de gemeente waar je verblijft. Ze zullen samen met jou zoeken naar een oplossing.

Heb je nog geen verblijfplaats?

Je kan een tijdelijke opvangplaats aanvragen in het registratiecentrum in Brussel. **Opgelet:** dit kan je enkel aanvragen op de dag je daar je statuut 'tijdelijke bescherming' aanvraagt. De mensen van het registratiecentrum verwijzen je door naar een opvangplaats in een Belgische gemeente of stad.

Tijdelijke opvangplaats

In een tijdelijke opvangplaats kan je enkele weken verblijven tot je een vaste opvangplaats hebt. Een tijdelijke opvangplaats kan bij een gastgezin zijn of in een groepsaccommodatie die door de gemeente ingericht wordt.

Vaste opvangplaats

Je kan hier verblijven zolang het nodig is. Dit kan een groepsaccommodatie met aparte kamers of studio's zijn, een vakantiehuisje, studio of appartement, enzovoort. Het kan zijn dat je meteen een vaste opvangplaats krijgt.

Noodopvang

Hier verblijf je enkel wanneer er op de dag van je registratie in Brussel nog geen opvangplaats voor jou beschikbaar is. Je kan daar 1 of 2 nachten verblijven. Daarna verhuis je naar een tijdelijke opvangplaats. Soms kan je ook meteen naar een vaste opvangplaats. De noodopvang is gratis.

Je kan je opvangplaats niet kiezen, maar er wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de behoeften van jouw gezin, jouw sociale netwerk in België en jouw gezondheidssituatie.

Wat je moet weten als je een tijdelijke opvangplaats kreeg

Je verblijft in een tijdelijke opvangplaats tot je verhuist naar een accommodatie voor langere tijd. De gemeente of een gastgezin biedt die tijdelijke opvangplaats aan.

Wanneer je een leefbaar loon ontvangt, kan de gemeente of het gastgezin jou hiervoor een vergoeding of huur aanrekenen. Daarbij houden ze rekening met jouw loon, zodat je de vergoeding zeker kan betalen. Ze zullen hierover met je praten en met jou een contract opmaken dat je ook in je eigen taal kan nalezen.

Verblijf je in een gastgezin?

De gemeente ziet erop toe dat je daar veilig kan verblijven. Maak met je gastgezin duidelijke afspraken over jouw verblijf. Over het eten, het gebruik van de badkamer, de sleutel, opruimen etc.

De taalbarrière kan leiden tot misverstanden en onbegrip tussen jou en het gastgezin. De gemeente kan helpen met een tolk of bemiddelaar.

Recht op privacy

Jij en je gezinsleden hebben recht op een eigen plek. Het is belangrijk dat je je op je gemak en veilig voelt in de opvang.

Kan of wil je niet langer op je tijdelijke opvangplaats blijven?

Als je je verblijfplaats moet verlaten, kom dan niet terug naar het registratiecentrum in Brussel. Neem contact op met de gemeente waar je verblijft. Ze zullen samen met jou zoeken naar een oplossing.

Opgelet: vertrek niet op je tijdelijke opvangplaats zonder dat je weet waar je daarna kan verblijven. Ga eerst naar de gemeente.

Wat je moet weten over opvangplaatsen voor langer verblijf

De gemeentes in Vlaanderen zoeken zo veel mogelijk opvangplaatsen waar mensen op de vlucht uit Oekraïne kunnen blijven zolang ze 'tijdelijk beschermd' zijn. Het zou kunnen dat je meteen op zo een plaats terecht komt. Als je tijdelijk bij familie, vrienden of kennissen of op een tijdelijke opvangplaats verbleef en daar weg moet, proberen gemeenten voor jou ook zo een plaats te vinden.

Als er voor jou een plaats voor langer verblijf is gevonden, zal je – afhankelijk van je loon – huur of een kleine vergoeding moeten betalen. De gemeente of de eigenaar van de kamer of woning waar je gaat wonen, maakt hiervoor met jou een contract op, dat je ook in je eigen taal kan lezen. Zorg dat je goed weet wat er in staat voor je ondertekent.

Goed om weten: voor mensen op de vlucht uit Oekraïne zijn er speciale huurcontracten. Die contracten gelden voor minstens 3 maanden en kunnen telkens met 3 maand verlengd worden. Wil je sneller weg? Dan kan je die huurovereenkomst opzeggen zonder opzeggingstermijn en zonder dat je een vergoeding moet betalen.

Je krijgt een woonadres op de plaats waar je verblijft. De gemeente zal komen controleren of je daar echt woont en controleert ook of je verblijfplaats wel veilig en in orde is.

Residence and rights

If you have fled Ukraine, you can legally reside in Belgium if you:

- are Ukrainian, are granted international protection in Ukraine or are recognized there as a stateless person.
- are related to such a person: spouse or equivalent partner, unmarried minor child or other close relative who lived with and is dependent on this person.
- are a third country national with unlimited right of residence in Ukraine, but cannot return safely and permanently to your (region within your) country of origin.

SHORT STAY

With a biometric passport you are allowed to stay in the Schengen zone for 90 days. Go to the town hall to register your presence in Belgium. You will receive an **arrival statement**.

- ! Family members who do not have the nationality of Ukraine or of an EU country, are not entitled to the automatic right to short stays. They can, however, apply for temporary protection.

With a short stay:

- ✗ you are not allowed to work in Belgium.
- ✗ you are not entitled to OCMW (welfare) support, family benefits or Belgian public health insurance.
- ✓ you are entitled to a legal stay for 90 days. Within this period, you can still apply for temporary protection.
- ✓ you / your children can attend school.

TEMPORARY PROTECTION

You must register in Palace 8 at the Registration Centre at 40 Place Victor Horta, 1060 Bruxelles What do you need?

- a proof of identity with photograph,
- proof of your status in Ukraine and / or family ties (if applicable).

You will receive a **temporary protection certificate**. You take this to the town hall of the municipality where you are staying or where you are receiving temporary emergency sheltering. There you will receive an **annex 15**. After a check of your residence, you will receive an **A-type residence card**, which is valid until 04 March 2024. Should the conflict drag on, the municipal administration will extend the validity of your A type residence card.

With temporary protection:

- ✓ you have legal residence up to and including 04 March 2024.
- ✓ you are allowed to work in Belgium.
- ✓ you must register with a health insurance fund and are eligible for (financial) support from the OCMW (welfare) (if you are needy) and for family benefits.
- ✓ you / your children can attend school.
- ✓ you can follow a civic integration programme.

SHORT TERM

LONG TERM STAY IN BELGIUM

Do you want to extend your stay in Belgium? You can still launch another residence procedure at a later time:

- international protection
- family reunification
- migrant worker
- ...

LONG TERM

MUNICIPAL INFORMATION

Education for children aged 5 to 18

Every child is entitled **to education**. School attendance is not compulsory for children between 2.5 and 5 years old, but it is strongly recommended. From the age of 5 to the age of 18, your child is subject to compulsory education: as from the 60th day following registration as a resident of a Belgian municipality. More information can be found on onderwijs.vlaanderen.be/oekrainecrisis.

Enrolling your child in a school

You can **freely choose a school** for your child. You can contact the school directly: if they have any places available, that school must register your child if it meets the admission requirements. You can also contact the local administration of your place of residence. They will assist you in finding a school. Their approach may differ from one municipality to the other.

Primary education for children aged 5 to 12

Your child is **entitled to support** to learn Dutch and integrate into the class. The school itself chooses how they organise it: your child may be added to an existing class group or to a group of foreign language speaking newcomers. A combination of both options is also possible.

Everything your child needs in class is **free**. The school may ask for a contribution for extra materials and activities.

Secondary education for children aged 12 to 18

In **full-time secondary education**, your child can attend the reception class for non Dutch speaking newcomers (OKAN): to acquire Dutch language skills and for civic and social integration. After the reception year, your child can start in the field of study and type of education that best matches their interests and capacities. A follow-on-school coach will provide guidance and support for your child.

From the age of 16 you can opt for **part-time secondary education**: this combines learning and working. Even then you will first go through reception education to learn Dutch, for civic integration, and to enhance self-reliance.

Enrolling in secondary education is **free of charge**. The school may ask for a contribution for extra materials and activities.

Student counselling

Every school interacts with a CLB (centrum voor leerlingenbegeleiding - student guidance centre). The CLB provides guidance and support to students throughout their school career.

Home-schooling

Children and young refugees from Ukraine can comply with compulsory education through home-schooling, either individually or collectively, whether or not in the emergency villages. E-learning using the digital learning platform is a form of home-schooling. Home-schooling must be reported on [loket huisonderwijs](#) (*home-schooling counter*) or using the form 'Verklaring van huisonderwijs' (*declaration of home-schooling*) on the Flanders Department of Education website ([website van Onderwijs Vlaanderen](#)). You can submit a home-schooling declaration at any time. You are not bound by deadlines for starting home-schooling.

The Ukrainian Ministry has established a digital learning platform to provide partial online education for Ukrainian children worldwide: lms.e-school.net.ua & mon.gov.ua/ua/vseukrayinskij-rozklad.

Higher education

You can enrol at a university college or at a university if your foreign diploma is equivalent to the required Flemish diplomas. University colleges and universities themselves will check the equivalence. All higher education courses can be found at www.hogeronderwijsregister.be.

Enrolment fees depend on the number of study credits you enrol for.

Adult education

You can attend **Dutch-as-a- Second- Language (NT2)** and other courses at the adult education centres (CVOs) and the basic education centres (CBEs). In order to enrol, you must prove that you are legally residing in Belgium. This is already possible with your passport or declaration of arrival, with your temporary protection certificate, Annex 15, or A-card, or with any other residence document.

For NT2 courses, you first have to go to the Agentschap Integratie en Inburgering (*Social and Civic Integration Agency*). Make an appointment via www.integration-inburgering.be/nederlands-leren.

Recognition of your foreign diplomas

Do you have a Ukrainian diploma? You can submit a **recognition application** to NARIC Vlaanderen. It is required for employment with the government and for regulated professions, such as doctors and nurses. Such recognition is also required if your employer asks for it. More information can be found on www.naricvlaanderen.be.

If you are residing in Belgium under temporary protection and you have already received a residence document (*Annex 15 or type A residence card*), Your Annex 15 or your type A residence card bears the mention 'arbeidsmarkt onbeperkt' (labour market unlimited).

Do you want to work as a self-employed entrepreneur? As from 20 August 2022 you no longer need a professional card if you were granted the temporary protection status. However, just like anyone else who wants to work as a self-employed person in Belgium, you must register with one of the recognized business counters.

Registering with VDAB

Are you applying for a leefloon (social integration income)? Your municipality's OCMW/CPAS (social services) will guide you through the first steps towards work.

Do you want to rapidly find employment in Flanders? VDAB (Flemish employment mediation and vocational training agency) is here to help you! VDAB is the employment service of Flanders: www.vdab.be/werken-als-nieuwkomer.

Pay a visit to one of the VDAB offices and register as a job seeker. Bring the residence documents you received upon your arrival in Belgium. You will need them to gain access to the Belgian labour market.

You can find the addresses of the VDAB offices on the VDAB website: vdab.be/contact. A facilitator will assist you with your job hunt.

Finding a job

Are you looking for job opportunities? Go to vdab.be/jobs and use the keyword "#werkplekvrij". You will then find jobs where employers are more open to newcomers.

Your rights

All employees in Belgium have the same labour rights. Every sector has its minimum wage, and all work is to be paid, with wages paid into a bank account (not cash). Your employment contract has to be signed before you start working. If you have any questions, doubts or complaints, please contact arbeidsinspectiedienst (labour inspection services) or COMPLAINTS.LabourInspection@employment.belgium.be.

Do you have a job, and do you feel that you are not being treated fairly, or even exploited? Read what you can do on www.info-ukraine.be/uk/assistance-belgium.

General info concerning your employment rights

- In Belgium, an employee is an employee. All employees (with and without residency rights) have the same employment rights.
- Every field of employment has its minimum wage. That is the standard an employer cannot fall below when setting your wage.
- There is no such thing as an 'unpaid trial period'. Those who work must receive a wage.
- There is no such thing as an 'unpaid traineeship'. Those who work must receive a wage.
- Make sure you have a signed employment contract before you start working. Never afterwards.
- You can never be paid in cash. You should always receive your wages in a bank account.
- If you work overtime, it must also appear on your pay slip. Overtime cannot be paid in cash or as a hand pay. It must also be paid onto a bank account.
- Do you have any doubts as to whether everything is correct? Please address:
 - the labour inspectorate or
 - COMPLAINTS.LabourInspection@employment.belgium.be or
 - the trade unions.
- Are you already working, and something is wrong? Please address:
 - the labour inspectorate or
 - COMPLAINTS.LabourInspection@employment.belgium.be or
 - the trade unions.

Are you working for a service voucher company?

- Within the service voucher companies' system, you are only allowed to carry out certain tasks.
- If your employer abruptly stops providing work because of lack of customers, you are not obliged to take unpaid leave. The employer must register you as 'technically unemployed'.
- Your employer is not the family/person at whose place you carry out your tasks, but the company you are affiliated with. The family/person at whose place you are carrying out your tasks cannot give you any additional tasks that were not agreed with your employer.
- The 'service vouchers' you are given, are not your paycheck. Your wages must be paid into your bank account by your employer.
- If the customer does not give you any service vouchers when your work is done, that is a problem for your company, not for you.

Join a health insurance fund

Join a **health insurance fund** as soon as possible so you can call on the Belgian compulsory health insurance and get access to affordable health care.

You need the following documents to join free of charge:

- **temporary protection certificate issued by the Immigration Office** (or a certificate of registration with that office pending the temporary protection certificate)
- **Type A residence card granting limited stay in Belgium** (or a temporary document pending issue of the card).

Even if you have not received these residence documents yet, the health insurance fund will register you. They will check later whether you are listed in the national register. Registration for the Belgian health insurance through a health insurance fund has retroactive validity starting the first day of the quarter during which the certificate of temporary protection (or proof of registration) was issued.

Important: register as soon as possible at the central registration centre in Brussels if you do not have these documents yet.

You are free to choose which health insurance fund you want to join:

Christelijke Mutualiteiten (CM) – Christian health insurance fund: www.cm.be

Liberale Mutualiteiten – liberal health insurance fund: www.lm-ml.be

Neutrale Ziekenfondsen – neutral health insurance fund: www.neutrale-ziekenfondsen.be

Onafhankelijke Ziekenfondsen – independent health insurance fund: www.mloz.be

Solidaris – socialist health insurance fund: www.solidaris-vlaanderen.be/zorgkas

Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering – auxiliary health and disability insurance fund: www.caami-hziv.fgov.be.

Having joined a health insurance fund, you only have to pay a small part of your medical expenses yourself. The amount you pay yourself is called **remgeld** (co-payment or patient contribution).

How much remgeld you pay depends on the medical care you received and the extent to which it was necessary. Diabetes patients, for example, get full reimbursement for their insulin. Vitamins generally are at your own charge.

With your temporary protection certificate, you are entitled to **enhanced reimbursement**: a larger part of your medical expenses will be reimbursed, so you pay less remgeld.

Important: even if you have joined a health insurance fund, not all medical expenses are reimbursed. Additional costs may also be charged if you opt for a single room when hospitalised. Contact your health insurance fund for more information.

You can also contact your health insurance fund's social services department free of charge if you need extra help or care. Among other things, they can inform you on social regulations and allowances, home care and counselling for specific care situations.

More info on website van het RIZIV (national institution for health and disability insurance)

How can you get medical attention?

Your **family doctor** (GP – general practitioner) is your first point of contact for health care.

Your family doctor will examine you and start appropriate treatment. If necessary, they will refer you to a **specialized physician** for additional examinations and/or treatment.

Important:

- Do you need urgent medical attention in an acute emergency situation? **Call 112 tollfree.**
- Before calling on a medical specialist or the hospital emergency ward, first consult a family doctor. Otherwise, reimbursement of your medical expenses may be denied. A dentist can be consulted directly, though.
- You only pay a small amount for a consultation at a family doctor's. Your health insurance fund will pay the rest.

Typically, family doctors and pharmacies can be contacted from 08:00 till 19:00 on working days. At night and in the weekends you can call on **standby services:**

- Call 1733 for a duty family doctor.
- Call 0900 99 000 for a duty pharmacy.

Vaccinations

We recommend that you get **vaccinated** against the following infectious diseases as soon as possible:

- measles, mumps, and rubella
- diphtheria, tetanus, and whooping cough
- poliomyelitis.

These vaccinations are entirely **free of charge** and can be obtained through your family doctor. If you have a valid vaccination certificate, you do not need to be re-vaccinated.

After these first vaccinations, the follow-up vaccinations for your children up to 3 years of age will be administered by Kind en Gezin (child and family). And by the Student Guidance Centres (CLB) for children up to the age of 18.

COVID-19: every person from the age of 5 upwards will receive an invitation for a free vaccination at a vaccination centre near their place of residence.

Mental health care

Do you need psychosocial support? The care providers mentioned below provide a listening ear and will refer you to specialised care providers if necessary:

- **your family doctor:** they will refer you to specialised care providers if necessary.
- **Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) (centre for general wellbeing):** call the toll-free number 0800 13 500, on working days between 09:00 and 17:00.

Tuberculosis screening

Tuberculosis is a contagious disease that mainly affects the lungs.

The examination is free of charge. This is done by taking an X-ray of the lungs, except with children under the age of 5. Pregnant women will not be X-rayed either, they are screened using a tuberculin skin test.

It is best to get information from your family doctor (GP), who will refer you to a hospital, if necessary. More information about tuberculosis can be found at www.zorg-en-gezondheid.be. If it turns out you have tuberculosis, further treatment is also entirely free of charge.

Groeipakket (growth package)

All children living in Flanders and having the Belgian nationality or a legal right of residence, are entitled to the Groeipakket (child benefit). As a parent, you receive a monthly amount for the care and upbringing of your child(ren). From the age of 18 there are additional conditions, though.

If your child has a temporary protection certificate, your child has a legal right of residence. With this certificate you must register at the municipality where you are residing. Your registration serves as proof that you are living in Flanders. From your registration as a temporarily protected person in a Flemish municipality onwards, you are entitled to the Groeipakket. The Groeipakket will be paid with retroactive effect from the date of your certificate of temporary protection. If you are staying with a host family, you will be considered to be a separate family for the Groeipakket. You request your Groeipakket from 1 of the 5 Groeipakket payment funds: www.groeipakket.be/Oekraïne.

Flemish social protection

To benefit from certain types of care, you have to join a Flemish social protection care fund. This membership is separate from your membership with a health insurance fund. It pertains to the following care:

- mobility aids (wheelchair, walker, scooter, ...)
- admission to a residential care centre, day care centre or short-stay centre
- admission to a rehabilitation hospital.

If you need a wheelchair, or if you need to be admitted to a rehabilitation hospital, residential care centre, day care centre or short-stay centre, you need to join a care fund.

Under certain conditions, children (under the age of 18) in severe need of care are entitled to a monthly care budget of 130 euros.

You freely choose the care fund you want to join:

Christelijke Mutualiteiten-Zorgkas Vlaanderen – Christian health insurance fund – Flanders care fund: www.cm.be/cm-zorgkas/contactformulier

Zorgkas van de Liberale Ziekenfondsen – liberal health insurance funds' care fund: www.lm.be

Neutrale Zorgkas Vlaanderen – Flanders neutral care fund: www.neutrale-ziekenfondsen.be

Zorgkas van de Onafhankelijke Ziekenfondsen – independent health insurance funds' care fund: www.mloz.be/nl/zorgkas

Zorgkas van Solidaritis – socialist health insurance funds' care fund: www.solidaris-vlaanderen.be/zorgkas

Vlaamse Zorgkas – Flemish care fund: www.vlaamsezorgkas.be

You pay an annual premium of 54 euros to the care fund.

In Flanders, joining a care fund generally is compulsory. In Brussels, it is voluntary. For the time being, the care fund will not ask you to pay the premium, unless you invoke care from the Flemish social protection system.

In Flanders and Brussels, you can follow a civic integration program and benefit from guidance, so you will quickly be able to find your way around. You will receive an answer to such questions as: what to do to legally reside in Belgium? Where to live? Can your children attend school here? How to find a job? Where to go for medical assistance?

Depending on where you are staying, you can turn to the following organisations:

Are you staying in the **city of Antwerp**? Then you can turn to Atlas.

- Follow the information sessions 'Welcome to Antwerp' during which you will be informed about residency rights, living, working, health, education... Register on www.atlas-ukraine.be/infosessies.
- You can find all help relating to individual situations, questions and learning Dutch via www.atlas-ukraine.be.

Are you staying in the **Brussels-Capital Region**? Then you can turn to bon and Huis van het Nederlands Brussel (*Brussels House of Dutch*).

- Follow the information sessions 'Welcome to Brussels' at bon during which you will be informed about residency rights, living, working, health, education... Register on www.bon.be/oekraine.
- For help relating to individual situations and questions, please make an appointment with a contact point: www.bon.be/contact.
- For help with learning Dutch, please make an appointment with the Huis van het Nederlands Brussel (*Brussels House of Dutch*): www.huisnederlandsbrussel.be/leren-oefenen.

Are you staying in the **city of Ghent**? Then you can turn to IN-Gent.

- Follow the information sessions 'Welcome to Ghent' during which you will be informed about residency rights, living, working, health, education... Register on www.in-gent.be/oekraine.
- You can find all help relating to individual situations, questions and learning Dutch via stad.gent/nl/openingsuren-adressen/cel-oekraine.

Are you staying in another city or municipality in **Flanders**? Then you can turn to the Agentschap Integratie en Inburgering (*Social and Civic Integration Agency*).

- Follow the information sessions 'Welcome to Flanders' during which you will be informed about residency rights, living, working, health, education... Register on www.integratie-inburgering.be/infosessies-oekraiens.
- For help relating to individual situations, questions and learning Dutch, please make an appointment with a contact point: www.integratie-inburgering.be/contactpunten.

The information sessions are in Ukrainian and/or Russian.

Do you already have a place to stay?

If you already have a place to stay in Belgium, for example with friends, family, or acquaintances, we recommend you stay there for the time being. You cannot any longer? Contact the municipality of your place of residence. They will help you find a solution.

You do not have a place to stay yet?

You can apply for a temporary shelter location at the registration centre in Brussels. **Caution:** You can only do so on the day of your application for your 'temporary protection' status. The registration centre staff will refer you to a shelter location in a Belgian municipality or city.

Temporary accommodation

You can only stay at a temporary shelter accommodation for a couple of weeks until a permanent shelter is allocated. A temporary shelter location can be with a host family or in a group accommodation that is set up by the municipality.

Permanent accommodation

You can stay here for as long as necessary. This can be a group accommodation facility with separate rooms or studios, a holiday home, studio, or apartment, etc.. It is possible that you will be allocated a permanent shelter straight away.

Emergency accommodation

You will only stay here if no shelter location is available for you on the day of your registration in Brussels. You can stay there for 1 or 2 nights. You will then move to a temporary accommodation. Occasionally, a permanent shelter location is allocated straight away. Emergency accommodation is free of charge.

You cannot choose the type of shelter accommodation, but your family's needs, your social network in Belgium and your health situation will be taken into account as much as possible.

What you need to know when you are allocated temporary accommodation

You will stay in a temporary accommodation until you can move to a long-term accommodation. Temporary accommodation is provided by municipalities or host families.

If you receive a liveable wage, the municipality or host family may charge you a fee or rent. They will take your salary into account, as to make sure you are able to pay. They will discuss this with you and draw up a contract with you that you can also read in your own language.

Are you staying with a host family?

The municipality will see to it that you can stay there safely. Make clear agreements with your host family about your stay. About meals, bathroom usage, the key, cleaning up etc..

The language barrier may lead to misunderstandings and misconceptions between you and the host family.

The municipality may be of help by providing an interpreter or a mediator.

Right to privacy

You and your family members have the right to a place of their own. It is important that you feel comfortable and safe at the shelter location.

You cannot or do not want to stay at your temporary accommodation any longer ?

If you have to leave your shelter, do not return to the registration centre in Brussels. Contact the municipality of your residence. They will help you find a solution.

Caution: Do not leave your temporary accommodation without knowing where you can stay next. Contact the municipality first.

What you need to know about long-term accommodation

The municipalities in Flanders are trying to find as many shelter locations as possible where refugees from Ukraine can stay as long as they are 'temporarily protected'. It is possible that you are sent to such accommodation from the start. If you were temporarily staying with family, friends, or acquaintances or at a temporary shelter and you have to leave, municipalities will try and find you such a place.

If a long-term accommodation is found for you, you will have to pay rent or a small fee, depending on your salary. The municipality or the owner of the room or house where you will be living, will draw up a contract with you, which you can also read in your own language. Make sure you understand what it says before you sign.

Good to know: There are specific rental contracts for refugees from Ukraine. These contracts are valid for at least 3 months and can be extended by 3 month periods. Do you want to leave earlier? Then you can terminate the lease without notice and without having to pay compensation.

You will be given a residential address at the place where you are staying. The municipality will check whether you are really living there, and they will also check whether your place of residence is safe and in order.

AGENTSCHAP INTEGRATIE EN INBURGERING

Tour & Taxis – Koninklijk Pakhuis
Havenlaan 86C bus 212
1000 Brussel
T 02 701 79 00

www.integratie-inburgering.be